

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 stycznia 2025 r.,

w sprawie A. K.

skazanego z art. 197 § 3 pkt 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 16 maja 2024 r. r., sygn. akt II AKa 102/24

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy 2023 r., sygn. akt III K 115/23

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego;
3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. – M. J., Kancelaria Adwokacka w Z. kwotę 1476 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), w tym 23% VAT za pomoc prawną udzieloną skazanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym;
4. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. N., Kancelaria Adwokacka w Z. kuratora małoletniej pokrzywdzonej kwotę, 1476 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), w tym 23% VAT tytułem reprezentowania małoletniej oskarżycielki posiłkowej w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

[J.J.]

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z 21 listopada 2024 r., sygn. akt III K 115/23 uznał oskarżonego A. K. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku z tym ustaleniem, że w miejsce sformułowania: „najmniej trzynastokrotnie” przyjmuje określenie „wielokrotnie” i za to na podstawie art. 197 § 3 pkt 3 k.k. wymierzył mu karę 10 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 41 a § 2, § 4 k.k. i art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się osobistego i przy pomocy dostępnych środków łączności z pokrzywdzoną małoletnią M. K. na okres 10 lat zakaz zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż 20 m na okres 10 lat oraz nakaz opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z małoletnią pokrzywdzoną na okres 10 lat. Na podstawie art. 41 § 1a k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz wykonywania wszelkiej pracy lub działalności związanej z wychowaniem i edukacją małoletnich oraz opieki nad małoletnimi na okres 10 lat.

Apelację od wyroku wniósł obrońca oskarżonego.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 16 maja 2024 roku, sygn. akt II AKa 102/24, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Kasację od wyroku wniosła obrońca skazanego i zarzuciła rozstrzygnięciu:

I. rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k., polegające na: nierozważeniu w sposób dostateczny wszystkich zarzutów apelacyjnych w zakresie obrazu przepisów prawa procesowego, mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, poprzez odniesienie się w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w sposób ogólnikowy i niespełniający minimalnego standardu procesowego do zarzutów i wniosków zawartych w apelacji obrońcy a w

konsekwencji: obrazy norm prawa procesowego, a to art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k. art. 5 § 1 i § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 k.p.k., polegające na:

- faktycznym nierozważeniu zarzutów apelacyjnych, w zakresie obrazy przepisów prawa procesowego mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, pomimo pozornego odniesienia się do nich w uzasadnieniu orzeczenia poprzez ogólnikowe ustosunkowanie się do wskazywanych naruszeń prawa procesowego, w szczególności poprzez:

a) zaniechanie odniesienia się do okoliczności wskazujących na niewinność oskarżonego, w szczególności nie odniesienie się w żaden sposób do wyjaśnień samego oskarżonego zwłaszcza w zakresie, w jakim nie przyznawał się on do popełnienia zarzucanego mu czynu, jak korespondujących z tymi wyjaśnieniami dowodów w postaci badania ginekologicznego z dnia 5 lipca 2023 r. oraz opinii z badania biologicznego z dnia 8 sierpnia 2023 r., przy jednoczesnym nierozważeniu okoliczności, że przeprowadzone postępowanie dowodowe nie dostarczyło podstaw do stwierdzenia, jakoby oskarżony miał obcować płciowo z pokrzywdzoną M. K.,

b) naruszenie prawa do rzeczywistej obrony poprzez nierozważenie należycie jego linii obrony, w tym wyjaśnień, które przedstawił oskarżony oraz nadanie waloru prawomocności rozstrzygnięciu sądu odwoławczego w zaskarżonej części i przyjęciu jako własnych ustaleń i ocen dowodów poczynionych przez ten sąd w omawianym zakresie, mimo że w odniesieniu do czynu przypisanego oskarżonemu ustalenia te były błędne, albowiem sprzeczne z dowodami zgromadzonymi w sprawie lub oparte na dowolnej ocenie, dokonanej z pogwałceniem zasady *in dubio pro reo*, zaakceptował przy tym Sąd Apelacyjny - niedopuszczalną z punktu widzenia wymogów postępowania karnego - metodę czynienia ustaleń faktycznych w oparciu o wyselekcjonowanie z całokształtu materiałów zgromadzonych w sprawie tylko tych dowodów, które były niekorzystne dla oskarżonego, przy jednoczesnym zaniechaniu wskazania przyczyn, dla których sąd odmówił wiarygodności dowodom przeciwnym,

c) niewłaściwe odniesienie się w uzasadnieniu orzeczenia sądu odwoławczego do zarzutu apelacji w przedmiocie sprawozdania z badania ginekologicznego z dnia 5 lipca 2023 r. oraz opinii z badania biologicznego z dnia 8 sierpnia 2023 r.,

Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, w razie uznania, że skazanie jest oczywiście bezzasadne, a ewentualnie uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator oraz kurator małoletniej pokrzywdzonej wniesli o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja obrońcy jest oczywiście bezzasadna, dlatego została oddalona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Dotyczy to uchybień sądu odwoławczego, to bowiem od orzeczenia sądu odwoławczego przysługuje wskazany nadzwyczajny środek zaskarżenia. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, Sąd Najwyższy nie jest uprawniony dokonywać w ramach postępowania kasacyjnego ponownej oceny dowodów i na tej podstawie kontrolować prawidłowość poczynionych ustaleń faktycznych. Postępowanie kasacyjne nie może bowiem polegać na ponownej apelacyjnej kontroli orzeczenia i nie może być traktowane jako trzecia instancja. Zadaniem Sądu Najwyższego jest jedynie sprawdzenie, czy dokonując ustaleń faktycznych orzekające w obu instancjach sądy nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł procedowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść wyroku. Innymi słowy, kontroli podlegają nie same ustalenia faktyczne, ale sposób ich dokonania (*tak: wyrok SN z 6.09.1996 r., II KKN 63/96, OSNKW 1997, nr 1-2, poz. 11.*)

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest również pogląd, zgodnie z którym możliwe jest powtórzenie w kasacji zarzutów wywiedzionych uprzednio w apelacji w przypadku wystąpienia tzw. efektu przeniesienia, czyli sytuacji kiedy sąd odwoławczy nienależycie rozpozna apelację, jednak w takim wypadku skarżący musi w kasacji sformułować zarzut dotyczący wadliwego procedowania instancji odwoławczej, w następstwie którego doszło do przeniknięcia uchybienia *sądu a quo* do orzeczenia sądu drugiej instancji. Postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. W toku postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów ani nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych.

Mając na uwadze treść wywiedzionych zarzutów wskazać należy, że wykazanie wadliwości przeprowadzonej w sprawie kontroli apelacyjnej poprzez zakwalifikowanie uchybień jako rzekomo naruszających dyspozycje art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. –których naruszenie zarzuca autor kasacji, nie może ograniczać się wyłącznie do formalnego powołania tych przepisów w zarzucie kasacji i stworzenia pozorów nieprawidłowej kontroli odwoławczej (poprzez sugerowanie np. "nienależytego", "niepełnego", "niewłaściwego", "nierzetelnego", "pobieżnego" rozpoznania apelacji). Analiza treści kasacji wskazuje, że skarżący domaga się przeprowadzenia przez Sąd Najwyższy kolejnej, dublującej kontrolę apelacyjną, weryfikacji prawidłowości orzeczenia sądu pierwszej instancji forsując subiektywną interpretację wyników postępowania dowodowego, powielając w znacznej części treść zarzutów apelacyjnych.

Wbrew twierdzeniom autora kasacji, sąd *ad quem* w sposób rzetelny i merytoryczny odniósł się do podniesionych w apelacji obrońcy zarzutów. I tak, z pisemnych motywów rozstrzygnięcia wynika, że odwoławczy rozważył wywiedziony w apelacji zarzut naruszenia art. 7 k.p.k., wskazując z jakich powodów uznał dokonaną przez sąd I instancji ocenę dowodów za prawidłową również w zakresie wyjaśnień oskarżanego, wskazując, iż sprawstwo w zakresie przypisanego mu czynu zostało ustalone nie tylko na podstawie zeznań świadka G. W. ale i dowodu z opinii sądowo-psychiatrycznych z 5 sierpnia 2023 r., dowodu z zeznań świadka - pokrzywdzonej M. K..

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu odniósł się w treści uzasadniania do dowodu z badania ginekologicznego z dnia 5 lipca 2023 r. oraz opinii z badania biologicznego z dnia 8 sierpnia 2023 r., prawidłowo wskazując, iż korespondują one z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym., co zupełnie pomija w treści zarzutu kasacyjnego skarżący.

Sąd Najwyższy nie dopatrywał się w procedowaniu sądu odwoławczego naruszenia art. 7 k.p.k. i 410 k.p.k. Odnośnie do naruszenia art. 424 k.p.k., to wskazać należy, że naruszenie tego przepisu przez sąd odwoławczy jest możliwe wówczas, gdy sąd ten zmienia wyrok sądu pierwszej instancji w sposób powodujący konieczność uzasadnienia tej zmiany w sposób wskazany art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., tj. a wyrok mający cechę orzeczenia pierwszoinstancyjnego, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca.

Zarzut obraży art. 5 § 2 k.p.k., może przynieść skutek jedynie wówczas, gdy zostanie wykazane, że orzekający w sprawie sąd rzeczywiście miał wątpliwości o takim charakterze i nie rozstrzygnął ich na korzyść oskarżonego. Dla zasadności tego zarzutu nie wystarczy zaś zaprezentowanie przez stronę własnych wątpliwości co do stanu dowodów. O naruszenia tego przepisu można więc mówić wówczas, gdy sąd ustalając, że zachodzą niedające się usunąć wątpliwości, nie rozstrzygnie ich na korzyść skazanego, co w tej sprawie nie miało miejsca.

Przepisy art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k. mają charakter rozłączny, na co zwrócił już uwagę sąd odwoławczy.

Co istotne, gdy sąd przeprowadzi postępowanie w sposób pełny, kompletny i podda zebrane dowody ocenie spełniającej rygory art. 7 k.p.k., to zastosowanie zasady z art. 5 § 2 k.p.k. może nastąpić, gdy tak przeprowadzona ocena dowodów potwierdzi istnienie wciąż niedających się - w oparciu o nią - usunąć wątpliwości.

Autor kasacji wskazuje również w jej treści naruszenie art. 2 § 2 k.p.k. oraz art. 4 k.p.k., a więc przepisów normujących treść naczelnych zasad procesu karnego. Treść jednak tych przepisów nie może stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej, gdyż sformułowane w tych przepisach zasady znajdują następnie konkretyzację w części szczegółowej kodeksu. Tym samym treścią zarzutu może

stać się jedynie naruszenie tych konkretnych, szczegółowo wskazanych przepisów, nie zaś zasad generalnych.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, kasacja obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadna podlegała oddaleniu, o czym Sąd Najwyższy orzekł w części dyspozytywnej zapadłego w niniejszej sprawie postanowienia, obciążając przy tym skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego. Wobec oddalenia kasacji bezprzedmiotowe stało się rozstrzygnięcie w przedmiocie wstrzymania wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia.

Rozstrzygnięcie o należnościach obrońcy z urzędu i kuratora małoletniej oskarżycielki posiłkowej ustalono na podstawie § 5 i § 17 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 763 z późn. zm.).

[J.J.]

r.g.